

Доц. др Владимир М. Симовић

**ПРОФ. ДР МИОМИРА КОСТИЋ И ПРОФ. ДР
СЛОБОДАНКА КОНСТАНТИНОВИЋ-ВИЛИЋ:
ВИКТИМОЛОГИЈА,
Правни факултет, Ниш, 2012, стр. 458.**

doi: 10.7251/SPM1346213S

Савремена српска виктимолошка наука не може да се похвали књигама из области изучавања личности жртва кривичних дјела¹ које би представљале озбиљнији искорак у упознавању других стручних и научних средина са својим резултатима. Разлози за то су многобројни.

Др Миомира Костић и др Слободанка Константиновић-Вилић, редовни професори Правног факултета у Нишу, једне су од ријетких аутора који се баве виктимолошким темама, и то на највишем нивоу квалитета. У недавно објављеној књизи „Виктимологија“ успјешно су синтетизовале и систематски изложиле своја сазнања о овој самосталној научној дисциплини.

Монографија „Виктимологија - Основе учења кроз појединачне теме“ настала је као резултат вишегодишњег промишљања, писања и истраживачког рада приређивачица и ауторки на различите теме из домена људског страдања. Потреба за објављивањем овакве књиге проистекла је и из неопходности обезбјеђивања литературе за припрему испита из предмета Виктимологија, који се успјешно предаје и бира, као изборни, од студената основних академских студија права у Нишу, и то дуго година уназад. Исто тако, ауторке су активне и у различитим областима друштвеног анга-

¹ Овдје треба споменути, прије свега, уџбенике др Алије Рамљака и др Миодрага Симовића, Виктимологија, објављен у издању Правног факултета у Бихаћу, 2011; др Ђорђа Игњатовића и др Биљане Симеуновић-Патић, Виктимологија, у издању Правног факултета у Београду, 2011. и др Иване Симовић – Хибер, Основни виктимологије, у издању Факултета безбједности у Београду, 2009. године.

жовања, семинарима, истраживањима, радионицама, као и у струковним удружењима, који сви имају заједничке именитеље, а то су питања друштвеног положаја и заштите права жртава, па су неки од радова проистекли управо из таквих искустава.

Текстови ауторки су одабрани и систематизовани тако да представљају срж појединих области виктимизације људи. Те области су: виктимитет дјече, виктимитет старијих, жртве породичног насиља, жртве трговине људима, виктимитет бескућника и *varia* (улични криминалитет и жртве, сиромаштво и социјална искљученост као фактори криминалне виктимизације, насиље у спорту и жртве, као и назнаке учења о еугеници и расној хигијени). Прије појединих тема, изложени су радови који се односе на основне поставке виктимологије. На крају монографије урађен је појмовник, с објашњењима појмова с којима се најчешће сусрећемо у виктимологији.

У уводу књиге аутори се баве основним поставкама виктимологије. Предмет њихове пажње су виктимологија као савремени научни поглед на криминалитет и његову жртву и виктимолошки приступ и реформа кривичног правосуђа. Изнијети су критички ставови виктимолога о општој виктимологији и ставови у корист пеналне и феминистички оријентисане виктимологије. Дотакнута су питања о значају резилијентности у третману жртава злочина.

Сљедеће поглавље односи се на виктимитет дјече, у коме се објашњавају феноменолошке карактеристике сексуалног злостављања дјече; однос учинилац - жртва и понашање жртве, као узроци криминалне виктимизације дјече; обиљежја социјалног положаја дјетета и ризик криминалне виктимизације; девијантно понашање код дјече као посљедица претрпљене виктимизације; личност малољетног делинквента; криминолошка обиљежја, међународноправно признање и заштита основних права дјетета; настанак и развитак кривичноправне заштите и одговорности малољетника у Србији, заштита дјече од злостављања и занемаривања (Општи протокол за заштиту дјече од злостављања и занемаривања и Посебни протокол о поступању полицијских службеника

и заштити дјецe од злостављања и занемаривања); заштита дјецe и малољетника према Закону о малољетним учиниоцима кривичних дјела и кривичноправној заштити малољетних лица Републике Србије и стратегија помоћи дјетету жртви злостављања.

Поглавље које се односи на жртве породичног насиља описује заштиту свједока жртава кривичног дјела насиља у породици; насиље у породици - двије методе судске заштите, различита схватања о односу ресторативне правде и насиља у породици и сузбијање насиља над женама према Конвенцији Савјета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици.

Посебна пажња је оправдано поклоњена дијелу који се односи на жртве трговине људима у коме се аутори баве Конвенцијом Савјета Европе за борбу против трговине људима и међународним и домаћим документима и стандардима о превенцији криминалитета, са посебним освртом на превенцију појединих типова криминалитета (трговина људима).

У цјелини узевши, књига је написана на квалитетан начин, компетентно, одлично и храбро. Посебна предност ове књиге је њена читљивост и рецептивност (наравно, и актуелност). Она је превасходно намијењена академској јавности и студентима постдипломских студија у области права. Она може да служи на част академској правничкој заједници и правничкој струци уопште.

Важност појављивања ове књиге и њена доступност читалачкој публици наглашава и чињеница да су њеним објављивањем ауторке и приређивачице начиниле први корак у стварању аутентичне литературе из Виктимологије на Правном факултету у Нишу, која ће постати незаобилазан сапутник свима који хоће да се отисну у одгонетање непрегледних дубина науке о жртви. У исти мах, то је вишеструко потврђено искуство које се сабира и преиспитује. То је уједно и омаж у њиховом вишегодишњем настојању да се бављење темама из области људског страдања сублимира кроз једну заједничку књигу.

Свакако да је понуђено штиво само увод у будуће издање уџбеника из виктимологије, који ће, на основу стеченог искуства, представљати изазов. Отуда је ова књига више од уџбеника за студенте права, плод великог напора и вриједан похвала. Она је јасан путоказ за домаће ауторе који намјеравају да пишу на ове или сличне теме.

Књига за уживање, памћење, подвлачење, али и размишљање.

Професорке Костић и Константиновић-Вилић представљају изузетну и самосвојну појаву у нашој кривичноправној науци.